

Komora medicinskih sestara i zdravstvenih tehničara Srbije

Radna grupa za prethodnu proveru kvaliteta kontinuiranih edukacija za zdravstvene radnike i zdravstvene saradnike

Beograd, 26.07.2024. godine

Poštovane kolegice i kolege,

Kako je u članu 2. **Pravilnika o bližim uslovima za sprovođenje kontinuirane edukacije za zdravstvene radnike i zdravstvene saradnike** ("Sl. glasnik RS", br. 17/2022) navedeno:

„Zdravstveni radnici i zdravstveni saradnici imaju pravo i dužnost da se stalno stručno usavršavaju kako bi održali i unapredili kvalitet svog rada, u skladu sa zakonom.“

Najpre bismo želeli da pohvalimo sve one koji pripremaju programe KE za akreditaciju, sve predavače i da pohvalimo trud, a naročito one kolege koje na prethodnu proveru kvaliteta šalju programe KE sa svim potrebnim dokumentima i čije akreditacije se akredituju bez primedbi.

Prilikom prethodne provere kvaliteta programa KE primećeno je da se javljaju slične ili iste manjkavosti u poslatoj prijavi ili pratećoj dokumentaciji, te smo ovom prilikom želeli i hteli da pomognemo oko procesa akreditacije i u prevazilaženju nekih nedoumica vezanih za akreditaciju.

Kolege koje pripremaju programe KE za akreditaciju, sve što je potrebno da dostave mogu naći u Pravilniku o bližim uslovima za sprovođenje kontinuirane edukacije za zdravstvene radnike i zdravstvene saradnike ("Sl. glasnik RS", br. 17/2022) koji se nalazi na linku: https://www.paragraf.rs/propisi/pravilnik_o_blizim_uslovima_za_sprovođenje_kontinuirane_edukacije_za_zdravstvene_radnike_i_zdravstvene_saradnike.html

Prilikom slanja programa KE na akreditaciju potrebno je koristiti obrazac koji se nalazi na sajtu Zdravstvenog saveta, u delu „Važna dokumenta“, a može se skinuti na linku: <https://www.zdravstvenisavetsrbije.gov.rs/dokumenta/Formular%20prijave%20za%20akreditaciju%20programa%20Kontinuirane%20Edukacije.doc>

Prilikom štampe obrasca prijave, molimo da se zada opcija uspravnog štampanja i pažljivo popune sva polja. Osim osnovnih podataka, naziva programa KE i kontakta (poželjno je navesti i telefon osim e-mail adrese) posebno bismo istakli:

- Uvek navesti datum ali i mesto prvog održavanja edukacije. Ukoliko ga ne znate tačno, navedite približan datum jer uvek možete nakon akreditacije poslati ispravku;
- Važno je navesti da li se edukacija održava on line ili ne i na kojoj platformi se ona održava;
- Ciljna grupa programa KE koji se akredituju preko KMSZTS mogu biti **ISKLUČIVO** medicinske sestre i zdravstveni tehničari sa srednjom stručnom spremom, strukovnim studijama, specijalizacijama, master studijama i akademskim zvanjima;
- KMSZTS **ne može** akreditovati programe KE za lekare, farmaceute, biohemičare, stomatologe. Za ove ciljne grupe nadležne su njihove komore;
- Molimo da obratite pažnju da predavač na programu KE ne može da ima nižu stručnu spremu od onih kojima predaje. Što znači da edukacije na kojima je predavač kolega sa srednjom stručnom spremom, akredituje se samo za srednju stručnu spremu. Ako je više predavača, ciljna grupa za koju se akredituje, određuje se na osnovu predavača sa

najnižom stručnom spremom. Ako je predavač sa srednjom stručnom spremom, onda je ciljna grupa samo srednja stručna sprema. Pravilnik, član 6. stav 6. kaže da „...**ciljna grupa, na koju se edukacija odnosi, ne može imati viši stepen obrazovanja od predavača**“;

- Edukativni materijal za učesnike programa KE potrebno je dostaviti za oblike edukacije koji su seminar, kurs i test (i on line i pisani test), evaluacioni upitnik: kurs, seminar i on line test, a kurs i seminar moraju imati i proveru naučenog odnosno proveru znanja nakon završene edukacije što se može pročitati u Pravilniku tačka 11. :

B) Učestvovanje na kursovima (poslednja rečenica na priloženom print screen-u)

B) Učestvovanje na kursovima

Kurs je vid kontinuirane edukacije u okviru koga se prenose teorijska znanja i veštine u manjoj grupi polaznika (do 50 osoba). Veštine treba da čine minimum 50% predviđene dužine trajanja kursa i moraju detaljno da budu opisane u sažetku.

Kurs veština je vid kontinuirane edukacije u okviru koga se prenose teorijska znanja i veštine u manjoj grupi polaznika (do deset osoba). Veštine treba da čine minimum 50% predviđene dužine trajanja kursa i moraju detaljno da budu opisane u sažetku.

Učešće na kursovima se vrednuje na sledeći način:

Redni broj	Kurs	Učešće	Vrednovanje u bodovima
1.	Međunarodni kurs/kurs veština prve kategorije	Predavač	14 bodova
		Slušalac	7 bodova
2.	Ostali međunarodni kursevi/kursevi veština	Predavač	10 bodova
		Slušalac	5 bodova
3.	Nacionalni kurs/kurs veština prve kategorije	Predavač	12 bodova
		Slušalac	6 bodova
4.	Ostali nacionalni kursevi/kursevi veština	Predavač	8 bodova
		Slušalac	4 boda

Kursevi sadrže edukativni materijal, proveru znanja nakon završenog kursa i evaluaciju zadovoljstva učesnika kursom.

V) Učestvovanje na seminarima (poslednja rečenica na priloženom print screen-u)

V) Učestvovanje na seminarima

Seminar je vid kontinuirane edukacije u okviru koga se teorijski obrađuje jedna tema i gde je najmanje 30% predviđenog vremena posvećeno diskusiji (interaktivno učešće predavača i slušalaca).

Učešće na seminarima se vrednuje na sledeći način:

Redni broj	Seminar	Učešće	Vrednovanje u bodovima
1.	Međunarodni seminar prve kategorije	Predavač	14 bodova
		Slušalac	7 bodova
2.	Ostali međunarodni seminari	Predavač	10 bodova
		Slušalac	5 bodova
3.	Nacionalni seminar prve kategorije	Predavač	12 bodova
		Slušalac	6 bodova
4.	Ostali nacionalni seminari	Predavač	8 bodova
		Slušalac	4 boda

Seminari sadrže edukativni materijal, proveru znanja nakon završenog seminara i evaluaciju zadovoljstva učesnika seminarom.

E) Test u pisanoj ili elektronskoj formi (poslednja rečenica na priloženom print screen-u) treba da sadrži i dužinu pripreme polaznika testa i dužinu rešavanja testa. Nije dovoljno napisati samo primera radi 5 sati. Taj broj sati je potrebno razdeliti da su sati učenja recimo 3 sata, a 2 sata rešavanje testa: u tabeli napisati 5 sati (3 sata učenja, 2 sata rešavanja testa):

E) test u pismenoj ili elektronskoj formi

Pod pismenim testom provjere znanja smatra se test akreditovan od strane Zdravstvenog saveta, koji sadrži 20, 30, 40 ili 50 pitanja.

Pod testom u elektronskom smislu smatra se test akreditovan od strane Zdravstvenog saveta koji je objavljen na internet stranicama organizatora akreditovanog programa i koji mora sadržati 20, 30, 40 ili 50 pitanja.

Test u pisanoj ili elektronskoj formi se vrednuje na sledeći način:

Broj pitanja u testu	Dužina trajanja KE u satima	Bodovi za slušaoca	Bodovi za autora
20	2 sata	2 boda	4 boda
30	3 sata	3 boda	5 bodova
40	4 sata	4 boda	6 bodova
50	5 sati	5 bodova	7 bodova

Kandidat mora tačno odgovoriti na najmanje 60% pitanja pismenog, odnosno elektronskog testa da bi ostvario predviđeni broj bodova.

Organizator testa mora da definiše vrstu testa, dužinu pripreme polaznika za rešavanje testa i dužinu rešavanja testa. Potrebno je obezbediti materijal koji je neophodan za rešavanje testa i definisati način na koji će biti dostupan polaznicima.

- U potvrdi o poštovanju Zakona o autorskim i srodnim pravima potrebno je navesti tačan naziv programa KE na koju se ta potvrda odnosi;
- Spisak članova naučnog/stručnog odbora poželjno je da broji barem 3 ili više članova, a recenzent programa KE (član stručnog /naučnog odbora) ne može biti i predavač na tom programu KE;
- Biografijom predavač dokazuje da je kompetentan da bude predavač na programu KE. Osim generalija u rubrika *Sadašnje zvanje* odnosi se na sva zvanja za koja se vrši izbor (asistenti, profesori) i nije toliko prilagođena medicinskim sestrama i tehničarima. U toj rubrici potrebno je navesti poslednji nivo formalnog obrazovanja odnosno zanimanja (Medicinska sestra, Strukovna medicinska sestra, Specijalista strukovna medicinska sestra, Strukovni fizioterapeut, Strukovni radiolog i td). Ako je predavač glavna sestra ili tehničar to navodi u rubrici *Drugi podaci* (poslednja rubrika u biografiji).

Nije dovoljno popuniti samo prvu stranu biografije. Popunjavanjem i druge strane biografije predavač/edukator dokazuje svoju kompetentnost predavača, što je navedeno u Pravilniku u delu 5. *Vrednovanje programa kontinuirane edukacije člana 11.* u delu teksta nakon vrednovanja svakog oblika edukacije.

Izvod iz pravilnika: „*Neophodno je da je predavač stručnjak u oblasti iz koje drži predavanje, što dokumentuje podacima iz biografije.*“

Druga strana podrazumeva da se napišu Reprezentativne reference u poslednjih deset godina (navode se radovi predavača-autora koji su objavljeni u stručnim časopisima i zbornicima radova sa kongresa i simpozijuma). Ovom prilikom navešćemo primer kako treba da izgleda ovaj deo, ali ako kolege nemaju reprezentativne reference, potrebno je da navedu podatke u rubrici *Usavršavanje* ili u rubrici *Drugi podaci koje smatrate relevantnim* za šta ćemo takođe dati primere.

Primer za rubriku reprezentativne reference:

<p>Reprezentativne reference u poslednjih deset godina (navesti do 5 referenci)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Kovačev, J. Ničiforović, O. Čanković, D. Stankov D. Lazendić J. Veliković, R (2017) Značaj fizičke aktivnosti u prevenciji hroničnih nezaraznih bolesti, In <i>Medicina Danas</i>, 2017;16(7-9):124-133;</u> 2. <u>Rupa, E. Bogdanović, Sekulić, A. M. Stankov, D. Kovačev, J. Lazendić, J. Veljković, R. (2017) Samomedikacija u Novom Sadu. In <i>Medicina danas</i> 2017;16(7-9):95-104;</u> 3. <u>Kovačev J. „Ispitivanje zdravstvene pismenosti među odraslim stanovništvom u Novom Sadu“, Kongres saveza zdravstvenih radnika Srbije, Zlatibor, maj 2019.</u> 4. <u>Kovačev, J (2022) Zadovoljstvo poslom medicinskih sestra u Novom Sadu, zbornik radova, IX Kongres Saveza zdravstvenih radnika Vojvodine, Kopaonik, 2022.</u> 5. <u>Kovačev, J – Nedeljković, K. (2020) <i>Moj dnevnik dojenja</i>, Institut za javno zdravlje Vojvodine, 2020. Novi sad, Futura, ISBN 978-86-86185-68-6, str. 56</u>
--	--

Trenutno učešće na naučnim projektima: potrebno je da se navede naziv projekta, ispred koje ustanove se projekat realizuje i pod čijim pokroviteljstvom. Primer:

<p>Trenutno učešće na naučnim projektima:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <u>“Unapređenje sistema praćenja kvaliteta rada polivalentne patronažne službe” koje sprovodi IJZ Srbije “Dr Milan Jovanović Batut” u saradnji i podršci Unicef-a.</u> 2. <u>“ Novi Sad zdrav grad”, IZJV pod pokroviteljstvom Gradske uprave za zdravlje Grada Novog Sada.</u> 3. <u>Koordinator projekta IZJV za GU za zdravlje Grada Novog Sada: „Dojenje najzdraviji početak“</u>
--	--

U usavršavanju (do 150 reči) navode se kursevi, seminari i druge vrste KE kojima je prisustvovao predavač, a koji su u vezi sa temom programa KE na kojoj želi da bude edukator. Primer:

<p>Usavršavanja (do 150 reči):</p>	<p><u>Kurevi: “Komunikativne veštine”; “Televideosavetovanje -rad patronažne sestre u zajednici”; “Javnozdravstvene kampanje” i drugi. Aktivno učešće na stručnim skupovima u organizaciji Instituta za javno zdravlje Vojvodine, Saveza zdravstvenih radnika Republike Srbije, Instituta za javno zdravlje Srbije “Dr Milan Jovanović Batut”, Medicinskog fakulteta Univerziteta u Novom Sadu.</u></p>
---	---

U drugim podacima koje smatrate relevantnim, mogu se navesti svi oni podaci koje smatrate da će pokazati kompetentnost predavača. Primer:

<p>Drugi podaci koje smatrate relevantnim (do 100 reči)</p>	<p><u>Predavač na Farmaceutskom fakultetu i Visokoj školi ICEPS, Privredna akademija u Novom Sadu i Beogradu, na 4 predmeta: Zdravstvena nega, Menadžment ljudskih resursa, Komunikacija u zdravstvu i Metodika naučno istraživačkog rada.</u></p> <p><u>Predavac mnogih akreditovanih Kurseva kod Zdravstvenog saveta Srbije:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>“Komunikacione veštine u radu sa pacijentima”,</u> • <u>“Prevenција sindroma sagorevanja”,</u> • <u>“Asertivna komunikacija kao vodič dobre prakse zdravstvenih radnika”,</u> • <u>„Dojenje zdrav početak“ ,</u> • <u>„Prevenција zanemarivanja i zlostavljanja kod dece“,</u> • <u>„Psihološki aspekti ponašanja i način komunikacije sa pojedinim tipovima pacijenata“ i dr KE .</u>
--	---

Pisanjem ovog teksta nismo imali nameru da uvredimo kolege koji godinama rade dobro ovaj posao već da pomognemo svima onima kojima je to nova radna obaveza ili taj posao rade povremeno i želja nam je da se ujednači popunjavanje obrasca.

U nadi da smo rešili neke od nedoumica, srdačno Vas pozdravljamo.

Ako postoji još nešto što nismo naveli, molimo da budete slobodni da nas kontaktirate na e mail adresu: radnagrupake@kmszts.org.rs

Srdačan pozdrav,

Dopis sačinila

Jelena Kovačev,
Master strukovna medicinska sestra,
specijalista javnog zdravlja,
Predsednica Radne grupe za prethodnu proveru kvaliteta KE
za zdravstvene radnike i zdravstvene saradnike
Kontakt tel: 0643991929

Direktor KMSZTS

Vesna Jocić